

Dingen die
je niet weet

Dingen die je niet weet

www.huisdetective.nl

Carla van Beers

Cover: foto huis Bakenbergseweg 145 uit archief Peter Schumacher

ISBN: 9789402125344

Eerste uitgave

© 2015 Carla van Beers, Den Haag

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

een levenslange vraag

inhoud

Bakenbergseweg 145	9
Evacuatie naar Otterlo.....	28
Waardevolle papieren.....	36
Freddy, mijn al grootste lief.....	49
Een reconstructie.....	62
Bijzondere boekhouding	73
Het Rode Kruis.....	80
Rolls Royce.....	94
Ter nagedachtenis.....	106
Bronnen.....	117

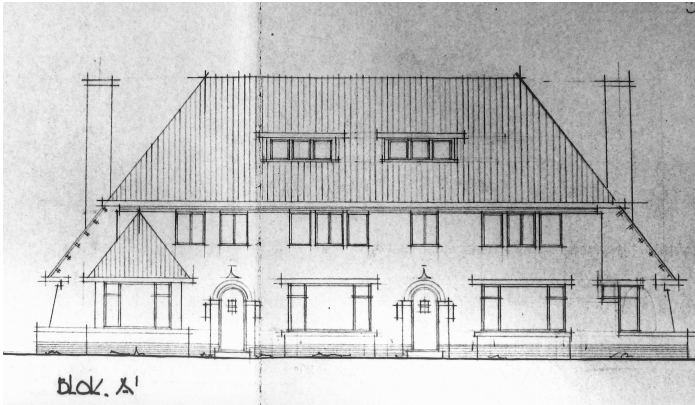
Bakenbergseweg 145

De Bakenbergseweg werd door de Arnhemmers *een van de mooiste wegen des lands* genoemd omdat je er vier rijen met bomen had. Helaas kwam er door de toename van het gemotoriseerde verkeer een einde aan al deze natuurpracht. Het rigoureuze kappen voor de aanleg van een brede weg was begonnen. De tijd van uitgestrekte landgoederen met lange alleëen en grote percelen hakhout- en dennenbos was voorbij. Het landschap begon in de 20^e eeuw door verkavelingen zichtbaar te veranderen. Er kwam steeds meer bebouwing, de huizen klonterden in de jaren twintig en dertig samen tot nieuwe wijken. Eenvoudige en solide woningen voor de middenstand. Ze passen in het concept van de moderne architectuur, waarbij expressionisme en een zakelijke bouwstijl heel goed samengaan.

Bakenbergseweg 145 ligt in *De Hoogkamp*, een tuinwijk die grenst aan Sterrenberg en de Gulden Bodem, nabij het landgoed Zijpendaal. Het is er idyllisch vanwege het vele groen. Op een perceel tussen de Jacob Marislaan en de Joseph Israëlslaan zette Gerrit Antonie de Bie, koopman uit Voorburg, in 1934 drie robuuste landhuizen neer. Ze bestaan ieder uit drie afzonderlijke woningen en zijn ontworpen door de eveneens uit Voorburg afkomstige architect Frits Beck¹. Hij heeft mooie ambachtelijke details en kleur in de afwerking gebruikt. De eigenheid en stijl van het huis kenmerkt zich door een fraai lijnenspel met strakke vormen. Binnen heeft de ruimte een mooie lichtinval, er is veel glas-in-lood, een sfeervolle open haard en de ramen hebben opvallende vensterbanken. Sinds de zomer van 1939 wordt nummer 145 door een jong echtpaar bewoond. Ze zijn uit Zutphen en Leiden gekomen. Voordat ze trouwden hebben ze moeten kiezen waar ze zouden gaan wonen, het is dus

Arnhem geworden. Het huis vonden ze meteen prachtig. De tuin troffen ze in een minder fraaie staat aan. Overal zaten gaten in de grond, na het vertrek van de vorige huurders was bijna alles uit de grond gehaald op een paar jonge fruitboompjes en een kastanjeboom na. Ze hadden direct een tuinman ingehuurd om alles weer op orde te krijgen.

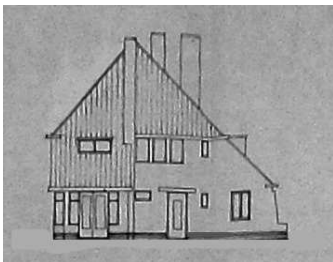
Freddy Beer is accountant en compagnon van het kantoor van L. Pylgroms in Zutphen, waar hij een vast grondsalaris en een aandeel in de winst krijgt. Het hoekhuis met de garage op nummer 145 aan de Bakenbergseweg is vanwege de ligging aan een doorgaande weg zeer geschikt voor een man met een vrij beroep. Zijn klanten zitten her en der verspreid door het land en hij reist overal naar toe met zijn auto. Het kantoor heeft zelfs een zaak in Italië, waar Pylgroms ieder jaar heen gaat. Dat gaan Freddy en zijn vrouw later samen doen, wanneer hij de zaak overgenomen heeft. Hij heeft er ook nog familie wonen, omdat zijn moeder Italiaans is. Ze houdt haar moedertaal levend als presidente van “La Vita Nuova”, de neutrale vereniging van Vrienden van Italië die in Den Haag regelmatig lezingen houdt over de taal en de cultuur. In Arnhem voelt Freddy zich thuis, hier heeft hij zijn jeugd doorgebracht en hebben zijn vader en grootvader sporen achtergelaten, beiden als directeur van de Arnhemse Melkinrichting. Na de dood van Godschalk Herman Beer in 1899 heeft Herman Beer het werk van zijn vader overgenomen. Freddy is in 1909 in Arnhem geboren, een jaar later kreeg hij een zusje, zij heet Evy. Hun ouders wonen nu in Den Haag, waar hij op de H.B.S. heeft gezeten. Zijn doctoraal *oeconomische wetenschappen* behaalde hij aan de Handelshogeschool in Rotterdam. Hij specialiseerde zich met vakdiploma's boekhouden en accountancy, maar lid van de vereniging van academisch gevormde accountants is hij niet geworden.

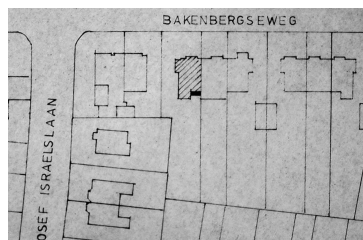
Bouwtekening van huis nr. 141 (voor deur links), 143 (voor deur in het midden) en 145 (rechts), drie-onder-een-kap naar een ontwerp van architect Frits Beck uit Voorburg. De voor deur van 145 zit rechts om de hoek. Van de raamformatie in het dak, is het laatste raam, het zolderraam van 145.

Het huis links op de foto is genummerd 141, 143 en 145. De panden rechts is een formatie huizen op de hoek met de Josef Israëlsaan.

Zij-aanzicht en ingang van nr 145.

Het gearceerde hoekhuis is nr 145.

De huur van het huis is reeltief hoog, ze leven zuinig, omdat ze nog niet precies weten wat het runnen van een gezamenlijke huishouding hen zal gaan kosten. Al snel blijkt dat Arnhem een gelukkige keuze is.

Freddy en zijn vrouw, ze heet net als zijn moeder Emma maar hij noemt haar Ems, hebben het heerlijk samen. Na de komst van oud VSKV-er Bob Laterveer die zich in Arnhem als dokter vestigt, krijgt Freddy er steeds meer zakenrelaties bij.

De in 1917 opgerichte *Vereniging van Studerende Kinderen van Vrijmetselaars* was bedoeld voor de jeugd uit Indië die in Nederland ging studeren. Ver van huis konden ze op deze manier medestudenten leren kennen met een gemeenschappelijke achtergrond. Ems die in Salatiga geboren was, had de H.B.S. in Bandoeng afgerond en was daarna samen met haar moeder naar Den Haag verhuisd. De inter-academiale studentenvereniging had leden in Groningen, Amsterdam, Delft, Utrecht en Leiden. Freddy's banden met Nederlands-Indië, lopen via zijn vader, die er geboren en getogen is. Grootvader Godschalk Beer had voordat hij bij de melkinrichting in Arnhem kwam, een carrière als apotheker in het Oost Indische leger achter de rug. Zowel Freddy als Ems hebben er nog familie wonen en het is dus ook dit Indië dat hen bindt.

Over het *doel en wezen der V.S.K.V.* schreef Freddy in 1935 een artikel in het Lustrumblad. Wat hen van andere studentenverenigingen onderscheidde was niet het feit dat ze uit een gelijkgestemd milieu kwamen of dat zij een betrekkelijk klein aantal leden met een hechte band hadden, maar dat zij zich verplicht voelden om alles zelf te onderzoeken voordat ze iets aannamen of verwierpen. Ze filosofeerden uitgebreid over het bestaan en de inhoud van het leven. Het doel dat hen daarbij voor ogen stond was, volgens Freddy, dat zij streefden naar een levenshouding met *verantwoordelijkheidsbegrip*. Hieruit ontleende de vereniging haar bestaansrecht. Het wezen van de V.S.K.V. manifesteerde zich in het

samen aanhoren van *geestelijk werk*, het toetsen van de eigen mening aan die van anderen, elkaar opvoeden en samen feesten, wat in die tijd nog *fuiven* genoemd werd. Freddy zat in het bestuur van de afdeling Leiden en Ems werd 1^e secretaresse.

Het logo van de studentenvereniging

Het was geen liefde op het eerste gezicht. Over het hoe, wanneer en waarom zij elkaar als wederhelft ontdekt hebben is niet veel bekend, behalve dat Freddy een ongelukkige liefdesaffaire achter de rug had. Na een periode van geknakt zelfvertrouwen en twijfel had hij zich, omringd door nieuwe vrienden, hernieuwd gewaardeerd gevoeld. Ems denkt dat hij vooral voor haar eerlijkheid viel. Ze zegt altijd direct hoe ze ergens over denkt. Bijvoorbeeld dat ze Bob Laterveer niet erg sympathiek vindt, maar ze is dankbaar dat Freddy er via hem zoveel nieuwe klanten bij krijgt. Het succes is enorm. Nadat Freddy met het opvoeren van bedrijfsonkosten en het berekenen van een negatief inkomen er voor heeft gezorgd dat Laterveer over het eerste jaar geen belasting hoeft te betalen, maakt hij overal reclame voor hem. Freddy weet ook nog tweehonderd gulden aan teveel betaalde belasting terug te halen. Thuis praten ze gekscherend over *de patiënten* als ze het over de medische zakenrelaties hebben. Op het gebied van financiën zijn artsen net kinderen, ze hebben er geen idee van, zegt Ems. Het aantal *patiënten* zal oplopen tot meer dan twintig en met het werk breidt ook hun kennissenkring zich aanzienlijk uit.